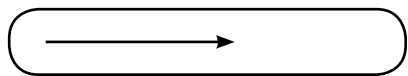

STRATEGISCHE AGENDA

STERKE MENSEN DIE TROTS ZIJN OP HUN ZELFBEWUSTE, DYNAMISCHE STAD

Lelystad wordt een (economisch) aantrekkelijke stad met een sociaal sterke en duurzame samenleving. Een stad waarin jongeren hun talenten ontwikkelen en waarin ouderen lang bij de samenleving betrokken blijven en waardig oud worden. Een stad waar nieuwe én huidige bewoners prettig wonen, werken en ondernemen. En bovendien een stad waar genoeg ruimte is voor recreatie en natuurbeleving.

In deze Strategische Agenda staan de opgaven, kansen en plannen om bovengenoemd doel te realiseren en Lelystad naar een 'next level' te brengen. Diverse experts en mensen uit het werkveld hebben deze agenda - samen met gemeente Lelystad, provincie Flevoland en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - opgesteld. In verschillende deeltafels hebben zij zich gebogen

over de thema's Sociaal Sterk, Onderscheidend Onderwijs, Uitstekende Woonmilieus, Next Level Economie en Natuur, Recreatie en Toerisme.

De Strategische Agenda vormt de basis om met organisaties, bedrijven, instellingen en bewoners voor de komende jaren programma's op te bouwen. De opgaven van Lelystad zijn uitdagend en complex en vragen om inbreng en betrokkenheid van verschillende partijen, óók die van scholieren, bewoners, werknemers en ondernemers.

De Strategische Agenda bevat een Next Level strategie die zich richt op:

- Lelystad heeft een sterke identiteit als hoofdstad van de nieuwe natuur, kuststad en logistieke hub. Een stad met een economie waarin een (innovatieve) agrarische sector, toerisme en recreatie, circulaire economie en duurzaamheid logische accenten zijn;
- Toename van de kracht in de samenleving door programma's voor vernieuwend onderwijs en betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt in samenhang met de revitalisering van de jaren '70 en '80 buurten;
- Een sterke, zelfstandige stad, die de potentie benut om te groeien naar een stad met meer inwoners en daarmee een interessante woon- en werkstad wordt binnen de Metropoolregio Amsterdam.

KERN

Jij wilt leven in een stad die bruist

Een groene stad. Een levendige stad. Een stad die je zekerheid en veiligheid geeft. Waar je makkelijk een huis vindt en een baan die bij je past. Goede scholen om je talent te ontdekken en te ontwikkelen. Waar je kunt genieten van natuur en strand. Iedereen. Waar je jezelf kunt zijn. Een stad met toekomst. Een stad om trots op te zijn.

Laten we van Lelystad zo'n stad maken. Samen.

Samen brengen we bij elkaar wat nodig is: mensen, kennis, geld. Samen brengen we de natuur de stad in. Vernieuwen we het Stadshart. Pakken we de oudste buurten aan. Maken we prachtige nieuwe natuur. Maken we een mooi strand voor iedereen. Ontwikkelen we vernieuwend en onderscheidend onderwijs. Zorgen we voor werk voor iedereen. Samen maken we van Lelystad een mooie, gezonde stad.

Wat we doen

- We maken Lelystad hoofdstad van de nieuwe natuur
- We maken de stad sterk
- We vernieuwen de jaren '70 en '80 buurten
- We bundelen onze krachten om elkaar te versterken
- We ontwikkelen vernieuwend en onderscheidend onderwijs
- We worden een sterke economische kracht in de regio
- We zorgen dat in Lelystad iedereen z'n dromen waar kan maken

Doe je mee?

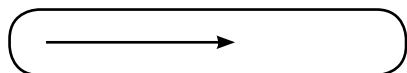
In de jonge stad Lelystad, dwaalt de pioniersgeest nog steeds rond. We pakken samen de uitdagingen van vandaag en morgen op, op weg naar een samenleving waar iedereen mee kan doen, talenten kan ontplooiën en zich betrokken voelt bij de stad.

Lelystad komt voort uit de Zuiderzeewerken en draagt ook de naam van de grondlegger van dat enorme project. In 1918 keurt het parlement de plannen goed door de Zuiderzeewet aan te nemen. Dat was een globaal plan dat voldoende sturing gaf aan een uitvoering gedurende vele decennia en tevens ruimte bood voor concretisering en aanpassing. Zoals het schrappen van de Markerwaard, de intensievere verstedelijking dan oorspronkelijk de bedoeling was en vermindering van het landbouwareaal, en óók de vorming van de Oostvaardersplassen en de Marker Wadden.

Die durf, ondernemerszin en vertrouwen in de toekomst zijn ook nu nodig om de kansen voor Lelystad te grijpen. Daarom gaan we in die pioniersgeest door naar een Next Level dat Lelystad aantrekkelijk en duurzaam maakt.

LELYSTAD NEXT LEVEL

EEN STERKE IDENTITEIT
Hoofdstad van de nieuwe natuur

Fotograaf: Smoelt

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

EEN STERKE IDENTITEIT

Hoofdstad van de nieuwe natuur

Lelystad ligt midden in een Nationaal Park en is omringd door water, groen en ruimte. De positie van 'hoofdstad van de nieuwe natuur' gaan we versterken. Want in de stad voel of zie je daar nog te weinig van. Daarom brengen we de natuur de stad in.

Als we dat doen, krijgt de stad een herkenbaar en sterk eigen karakter; het wordt een stad waar iedereen wil wonen vanwege de geweldige mix van stad en natuur.

Dus:

- We versterken de positie van Lelystad als hoofdstad van de nieuwe natuur; met huizen aan het water, aan het strand en in het bos;
- We brengen de natuur de stad in, in de bestaande buurten en aan de randen van de stad;
- We maken aan de kust het grootste en mooiste binnenstrand van Nederland met volop ruimte voor watersport. Zo maken we onze kust net zo mooi als de Noordzeekust.

Doel: Lelystad heeft een herkend profiel als hoofdstad van de nieuwe natuur.

EEN STERKE IDENTITEIT

Hoofdstad van de nieuwe natuur

Lelystad biedt natuur en rust om te wonen en te recreëren en ruimte om te ondernemen. Maar we hebben ook geleerd dat ruimte, natuur of rust alleen niet voldoende is voor een gezonde stedelijke ontwikkeling. Het wordt een echte kwaliteit als er ook actieve en bijzondere elementen aan worden toegevoegd. Dat brengt Lelystad naar een Next Level.

In 2040 is Lelystad de onbetwiste hoofdstad van de nieuwe natuur, zijn de eilanden in het Markermeer gerealiseerd – van Marker Wadden tot Lepelaarsplassen – en is er een schitterend schiereiland aangelegd in het Markermeer aan de westkant van de stad en in gebruik voor recreatie en natuur. De investeringen in het schiereiland zijn investeringen voor iedereen: voor mensen die dichtbij een dagje naar het strand willen, voor mensen die houden van een terrasje in de zon en voor mensen die graag in alle rust door de natuur struinen. Voor bewoners en voor bezoekers.

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

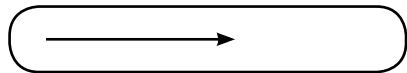
EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

LELYSTAD NEXT LEVEL

EEN STERKE GEVARIEERDE STAD

Groei door een veelzijdig aanbod
groene en bijzondere woonmilieus

Fotograaf: Jasper Pluim

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

EEN STERKE GEVARIEERDE STAD

Groei door een veelzijdig aanbod groene en bijzondere woonmilieus

Met een veelzijdig woningaanbod kunnen we de aantrekkingskracht van Lelystad veel groter maken. En het mooie is: binnen de stad is alle ruimte om nieuwe woningen neer te zetten en te groeien.

Zo maken we van Lelystad een stad waar je betaalbaar woont in een mooie, natuurlijke omgeving. Trekken we nieuwe bewoners aan, maken we het prettig samenleven en hebben we alles wat daarvoor nodig is in onze stad.

Dus:

- We vergroten de diversiteit in onze wijken door nieuwe huizen te bouwen;
- We maken ruimte voor samen bouwen in gedeeld opdrachtgeverschap;
- We stimuleren alternatieve woonvormen;
- We vernieuwen het Stadshart;
- We bouwen ruime, betaalbare woningen aan de rand van de Oostvaardersplassen.

Doel: we vernieuwen de stad waar en wanneer dat kan, in bestaande buurten en aan de randen.

EEN STERKE GEVARIEERDE STAD

Groei door een veelzijdig aanbod groene en bijzondere woonmilieus

Wonen in Lelystad is in 2040 gewild door tal van nieuwe woonbuurten die zijn gebouwd in de overgangsgebieden van de stad naar die nieuwe natuur. De oudere buurten hebben meer belevingswaarde van het groen en bieden een breder palet aan woningen: voor alleenstaanden met gemeenschappelijke voorzieningen, voor ouderen die graag in hun vertrouwde buurt willen blijven wonen, voor ondernemers die een eigen bedrijf willen starten, enzovoort. Een gevarieerd woningaanbod in stad en buurt. Het Stadshart is extra verdicht zodat er een stedelijke structuur ontstaat rond het OV-knooppunt. Als je prettig wilt wonen is er altijd iets goeds te vinden in Lelystad.

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

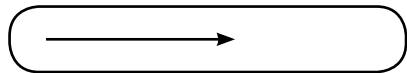
EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

LELYSTAD NEXT LEVEL

ECHTE BUURTVERNIEUWING

Slim en groen veranderen

Fotograaf: Smoelt

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

ECHE BUURTVERNIEUWING

Slim en groen veranderen

We willen voor huidige bewoners van de oudste buurten nieuwe kansen scheppen. Met een veelzijdig aanbod van woningen, met betere voorzieningen en meer natuur.

Het worden de buurten van de toekomst: duurzaam, energieneutraal en met natuurbeleving. De momenten van aardgasvrij maken en groot onderhoud kunnen we mooi gebruiken om deze omslag in te zetten en te financieren.

Dus:

- We transformeren samen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, woningcorporatie en ontwikkelaars de oudste buurten tot aantrekkelijke buurten van de toekomst: duurzaam, veilig, comfortabel en betaalbaar;
- We gebruiken de ingrepen in de buurten om nieuwe banen te scheppen;
- We stimuleren buurtinitiatieven en sociaal ondernemerschap;
- We doen dit gezamenlijk: bewoners, welzijn, verhuurders, ontwikkelaars en gemeente;
- We werken stap voor stap, buurt voor buurt.

Doel: prettiger samenleven dat past bij de bewoners. En: aantrekkelijke, toekomstbestendige buurten maken.

ECHE BUURTVERNIUWING

Slim en groen veranderen

We ontwikkelen nieuwe buurten en investeren tegelijk in de revitalisatie van oudere wijken en buurten. Samen met de bewoners(-initiatieven), ondernemers, maatschappelijke organisaties, scholen en woningcorporatie veranderen we de woonwijken uit de jaren '70 en '80 tot aantrekkelijke buurten van de toekomst – rijk aan natuur, duurzaam, veilig, comfortabel en betaalbaar. Nieuwbouw binnen bestaande wijken en echte buurtvernieuwing gaan zo hand in hand.

We stimuleren buurtinitiatieven. We experimenteren met het opbouwen van communities in buurten om daarmee initiatieven mogelijk te maken. De energietransitie, het aardgasvrij maken van woningen en de aanpak van het openbaar gebied koppelen we aan initiatieven op buurtniveau. Met aannemers, installateurs en energiebedrijven spreken we af dat een deel van het werk gedaan kan worden door mensen uit die wijken die nu geen baan hebben. Maatschappelijke banen proberen we te realiseren.

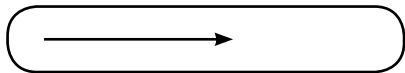
Rekening houdend met de veranderingen van het klimaat, biedt het groot onderhoud van deze wijken een uitstekende kans om samen met de buurten de 'open ruimtes' opnieuw in te richten en nieuwe gebruiksfuncties te geven. Met ruimte voor buurttuinen, natuurbeleving en leer-werk-plaatsen voor scholen.

In deze actieve buurten met ruimte voor vernieuwing, is het aantrekkelijk om je te vestigen als nieuwe inwoner of jonge starter en krijgen ouderen de kans om in '(ver)nieuw(d)e' huizen nog lang en zelfstandig te wonen. Naast het 'upgraden' van bestaande woningen is er ruimte voor nieuwe woningen, betaalbaar, aantrekkelijk en met mogelijkheden voor collectief particulier opdrachtgeverschap.

Geen sterke en leefbare buurt als deze niet veilig is! Bij veiligheid gaat het niet alleen om criminaliteit, maar eigenlijk ook altijd om leefbaarheidskwesties, overlastsituaties en een negatief veiligheidsgevoel. We willen het veiligheidsgevoel versterken. Specifieke locaties worden veilig gemaakt, jongeren verleidt tot het aannemen van positieve rollen en adequate hulpverlening, aantrekkelijkere buurten bouwen, doorbreken van armoedeovererving en inbraakpreventie. Een buurt van de toekomst is ook een veilige buurt. We gaan criminaliteit tegen en zetten ons daarvoor gezamenlijk met de buurt voor in.

LELYSTAD NEXT LEVEL

AANDACHT VOOR TALENTONTWIKKELING

Door vernieuwend, onderscheidend
onderwijs

Fotograaf: Smoelt

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

AANDACHT VOOR TALENTONTWIKKELING

Door vernieuwend, onderscheidend
onderwijs

We beginnen bij de jeugd. Onze jeugd kan net zo veel als de jeugd elders in het land. Echt. Die overtuiging willen we in de hele stad terugzien. Bij ouders, leraren, sportverenigingen, bedrijven.

Hoe beter we onze jeugd opleiden, hoe groter de kans dat ze hun leven op een gezonde en onafhankelijke manier kunnen vormgeven.

Dus:

- We investeren in de schoolleiding en professionalisering van leraren;
- We halen goede leerkrachten naar de stad;
- We maken van onze buurten de buitenschoolse klaslokalen voor basisscholen;
- We bouwen vernieuwende onderwijslocaties zoals de campus van het voortgezet onderwijs;
- We intensiveren de samenwerking van voortgezet onderwijs en mbo met het bedrijfsleven;
- We stimuleren een doorlopende leerweg: we zorgen ervoor dat de verschillende onderwijsniveaus goed op elkaar aansluiten;
- We bieden speciaal onderwijs aan voor kinderen die niet naar reguliere scholen kunnen: naar regulier onderwijs waar het kan, naar speciaal onderwijs waar het moet;
- We organiseren een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg;
- We passen de best practices van onderscheidende onderwijsvernieuwingen uit binnen- en buitenland toe in Lelystad;
- We zorgen voor leer-werk-plaatsen voor ambachten, natuur en duurzaamheid;
- We zorgen ervoor dat elk kind goed digitaal onderwijs volgt en profileren ons hierop.

Doel: beter onderwijs op onze scholen en een herkend profiel als stad van eigentijds en toekomstgericht onderwijs.

AANDACHT VOOR TALENTONTWIKKELING

Door vernieuwend, onderscheidend
onderwijs

In Lelystad krijgen jongeren de kans hun talenten maximaal te ontplooiën, op alle niveaus. Meer vormen van gepersonaliseerd en contentrijk onderwijs leveren een wezenlijke bijdrage aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het onderwijs in Lelystad. Gepersonaliseerd leren is belangrijk om jongeren te leren zich met zichzelf te vergelijken i.p.v. zich te spiegelen aan de ander (groepsdwang met lage ambitie). Contentrijk onderwijs is een belangrijke aanvulling op en een alternatief voor schoolse leerstof die wat minder begaafde en ook zeer begaafde leerlingen onvoldoende uitdaagt.

De nieuwe campus voor het voortgezet onderwijs heeft veel energie losgemaakt om ook het onderwijsconcept te innoveren. En dat heeft er weer toe geleid dat het voortgezet onderwijs een veel sterkere aantrekkingskracht heeft gekregen, zowel voor leerlingen als voor docenten. De campus is er om ruimte te geven aan de ontwikkeling van je talenten. Of je nu goed bent in het werken met je handen of met je hoofd; je kunt je talenten hier optimaal ontwikkelen. De bundeling van opleidingen maakt het mogelijk een heel breed palet aan te bieden en daarmee je persoonlijke keuzes te maken, maar ook om met elkaar sportief of cultureel actief te zijn.

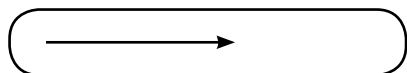
In het primair onderwijs wordt een vergelijkbaar proces in gang gezet: een nieuwe en vitale schoolomgeving met vernieuwende onderwijsconcepten. Leerlingen worden uitgedaagd stevige ambities te stellen en te realiseren.

Kwaliteit van onderwijs is meer dan voldoen aan de landelijk gedefinieerde inspectienorm. Docenten kunnen zelf definiëren wat ze willen bereiken met hun leerlingen en hoe ze dit op een betekenisvolle manier kunnen vormgeven. Er is dan ook behoefte aan gekwalificeerd en goed personeel, dat voortdurend werkt aan de eigen professionalisering. Leerkrachten moeten voldoende tijd en ruimte hebben om zich te ontwikkelen en het onderwijs te ontwerpen en te vernieuwen.

De zorgstructuur rond de school is een belangrijke randvoorwaarde voor zowel het op orde brengen van de basis als het vernieuwen van onderwijs. Problemen in het leven thuis zijn bij de ontwikkeling van kinderen van invloed op hoe ze kunnen leren en zich ontwikkelen. Daarom is er een goede samenwerking nodig.

LELYSTAD NEXT LEVEL

EEN VITALER LEVEN
Door zelfstandige bewoners

Fotograaf: Smoelt

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIËERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

EEN VITALER LEVEN

Door zelfstandige bewoners

We willen dat iedereen de kans krijgt om zijn of haar talenten te gebruiken in hun leven. Ook diegenen die dat niet helemaal alleen kunnen. Dat iedereen de kans heeft om te doen waar hij/zij goed in is. Dat mensen vitaal zijn en gezond kunnen leven. Zodat iedereen een bijdrage kan leveren aan een succesvolle samenleving, door te doen daar waar hun hart ligt.

Wanneer mensen de ruimte hebben te doen waar ze goed in zijn, levert dat de stad heel veel energie op. Komen er tal van nieuwe initiatieven in de stad. Voorkomen we dat mensen afglijden. Vergroten we de veerkracht van de Lelystedelingen.

Dus:

- We creëren kansen voor zelfontplooiing;
- We luisteren naar wensen en behoeften;
- We focussen op wat mensen wel kunnen, niet op wat men niet kan;
- We laten mensen langer gezond thuis wonen;
- We bevragen de mensen op waar hun talenten liggen en wat hun dromen zijn;
- We ondernemen meteen actie bij het eerste signaal en reageren snel;
- We houden vol: we hebben een lange adem.

Doel: een stad zijn waar positieve gezondheid de norm is, waar mensen werken met hun talenten.

EEN VITALER LEVEN

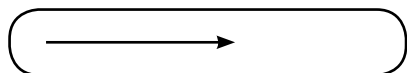
Door zelfstandige bewoners

Gelukkige mensen die goed in hun vel zitten zijn tot meer in staat. Zij kunnen goed voor zichzelf zorgen en hebben ruimte om ook wat voor een ander te doen. Voor mensen die het zwaarder hebben en het (nog) niet alleen aan kunnen, is een mensgerichte en integrale aanpak en ondersteuning opgezet. Hulp voor jongeren en maatschappelijke ondersteuning zal snel en adequaat beschikbaar zijn. Dat is de basis op orde. In Lelystad Next Level ligt de focus – naast maatschappelijke participatie – op de aanpak van multi-problematiek, het terugdringen/voorkomen van schulden en langer gezond thuis wonen. Het gaat om het doel mensen sterker te maken en zich te kunnen ontplooiën daar waar ze zelf behoefte aan hebben en kansen zien.

Een goede gezondheid is sowieso een belangrijk thema. Het faillissement van de MC IJsselmeerziekenhuizen is een klap geweest voor de stad. Betrokkenen hebben hard geknokt om weer een goed ziekenhuis te krijgen dat de stad nodig heeft en verdient. Tegelijkertijd wordt de situatie ook gebruikt om de gezondheidszorg een stevige impuls te geven en te innoveren: van jongs af aan leren gezond te leven werkt preventief en biedt mensen kansen op een langer en kwalitatief mooier leven.

LELYSTAD NEXT LEVEL

**EEN KRACHTIG
ECONOMISCH PROFIEL**
Door samenwerking en
regionale positionering

Fotograaf: Jasper Pluim

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

EEN KRACHTIG ECONOMISCH PROFIEL

Door samenwerking en regionale positionering

Lelystad ligt in de krachtigste economische regio van het land, de Metropoolregio Amsterdam. De Lelystadse economie is jong en divers. We willen dat de Lelystadse economie zich specialiseert en een krachtige regionale meerwaarde levert.

We willen een economie die toekomstgericht is, een stabiele basis kent en focust op enkele belangrijke sectoren, zoals logistiek en agrofood. Een economie die floreert door samen te werken en meer economische activiteit te ontplooiën.

Dus:

- We richten een structurele samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheden op;
- We maken van Lelystad Airport een plek waar deze samenwerking voor meer innovatie en werkgelegenheid zorgt;
- We willen de economische propositie van Lelystad voor de regio aanscherpen;
- We trekken nieuwe kansrijke en sterke bedrijven aan en stimuleren werkgelegenheid in de buurt;
- We stemmen een groter deel van ons onderwijsaanbod af op de werkgelegenheid die er is en komen gaat;
- We laten bedrijven en onderwijsinstellingen samen onderwijsprogramma's vormgeven;
- We maken de logistieke sector toekomstbestendig. Door verder te kijken dan vervoer alleen.

Doel: de economische stabiliteit van Lelystad vergroten.

EEN KRACHTIG ECONOMISCH PROFIEL

Door samenwerking en regionale positionering

Mensen trekken de komende jaren ook naar Lelystad doordat de werkgelegenheid sterk groeit. De nieuwe werkgelegenheid in het toerisme en de logistiek rond bijvoorbeeld de luchthaven en Flevokust, gekoppeld aan verschillende vormen van maakindustrie, zorgt ervoor dat veel inwoners binnen Lelystad hun inkomen kunnen verdienen. Daarbij spelen landbouwproducten een belangrijke rol. Samen met het bedrijfsleven en het onderwijs wordt vanuit Lelystad hard gewerkt aan innovatieve en duurzame landbouwconcepten. De groeiende ontwikkeling van de logistieke en verpakkingsindustrie zijn het vliegwiel om veel Lelystedelingen aan het werk te helpen. En in de toekomst – via goed werkgeverschap – een goede leeromgeving voor de mensen om zich verder te scholen naar nieuwe werkgelegenheid. Met het bestaande bedrijfsleven zijn er afspraken om te kunnen blijven groeien en mensen mee te laten doen. De nieuwe werkgelegenheid is deels ook voor de vele inwoners die nu nog elders werken.

We willen dat iedereen een volwaardige plek in de samenleving kan invullen. We hebben iedereen ook keihard nodig. Natuurlijk om alle arbeidsplaatsen in te vullen in de logistiek, in de zorg, de techniek en het toerisme. En ook als vrijwilliger om cruciale taken te verrichten die voor velen het leven mooier maken. Eigen kracht, zingeving en wederkerigheid zijn dan misschien grote woorden, maar in essentie draait het daar wel om.

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

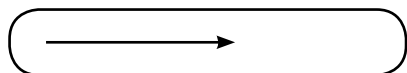
EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

LELYSTAD NEXT LEVEL

IEDEREEN DOET MEE
Door leren en werken

Fotograaf: Smoelt

EEN STERKE IDENTITEIT

EEN STERKE GEVARIEERDE
STAD

ECHTE BUURTVERNIEUWING

AANDACHT VOOR
TALENTONTWIKKELING

EEN VITALER LEVEN

EEN KRACHTIG EN
ECONOMISCH PROFIEL

IEDEREEN DOET MEE

IEDEREEN DOET MEE

Door leren en werken

We willen meer mensen aan het werk helpen. We willen dat iedereen die in Lelystad opgroeit ziet: hier kan ik mijn eigen bedrijf beginnen, of hier kan ik gewoon een goede baan hebben.

Werken geeft je leven structuur. Het geeft een stabiel inkomen. Het geeft je de kans om een bijdrage te leveren aan je eigen toekomst en die van de samenleving. En dat is goed voor je eigenwaarde.

Dus:

- We leren onze jeugd de vaardigheden die nodig zijn om in Lelystad aan het werk te kunnen;
- We nodigen ondernemers uit om leerlijnen in te richten die passen bij ons onderwijs;
- We veranderen de schoolgebouwen in Huizen voor Talentontwikkeling waar volop ruimte is voor samenwerking en eigen initiatieven;
- We geven alle ruimte aan jongeren-netwerken en –denktanks om een brede maatschappelijke vernieuwingsbeweging te starten;
- We ontwikkelen startersbanen met coaching op vaardigheden voor een goede start op de arbeidsmarkt;
- We richten broedplaatsen in voor startende ondernemers.

Doel: de werkgelegenheid en arbeidsdeelname naar het landelijk gemiddelde brengen. En een stad zijn waar het gemiddeld inkomen in de buurten boven het landelijk gemiddelde ligt.

IEDEREEN DOET MEE

Door leren en werken

Lelystad heeft in 2040 de achterstand in de arbeidsparticipatie ingelopen. Meer mensen zijn aan het werk gegaan en door de ontwikkeling van de economie hebben velen zich ook naar beter betaalde banen opgewerkt. Ondernemers en het onderwijs helpen elkaar.

Ondernemers helpen met het inrichten van lessen en het bieden van praktijkervaring voor studenten om zo de stap van school naar werk voor jongeren te vergemakkelijken. Dit helpt het onderwijs met het vullen van relevant en contentrijk onderwijs en ondernemers met een gemakkelijkere aanwas van gespecialiseerde werknemers.

Lelystadse jongeren en volwassenen zitten net als elders in het land boordevol slimme ideeën. Door de oprichting van Huizen van Talentontwikkeling kunnen deze slimme ideeën uitgewerkt en getest worden. Zo ontstaan nieuwe bedrijven en worden productieprocessen verbeterd.

Ondernemers zijn in Lelystad een gewaardeerd onderdeel van de stad. Samen met de bewoners vormen zij de stad. Daarom is het mooi wanneer via sociaal ondernemerschap die band tussen stad en bedrijf nog krachtiger wordt. Zo kunnen mensen op verschillende manieren, bijvoorbeeld door het coachen van die personen en gezinnen die het alleen niet redden, toch lekker actief zijn in Lelystad.

WAAR KOMEN WE VANDAAN?

Lelystad is een jonge pioniersstad. Al in 1966 werden we aangewezen als 'groeistad', maar vanaf omstreeks jaren '80 is de groei veel minder geworden in Lelystad. Dit komt mede door de economische crisis, de snelle start van Almere en het lange wachten op de aanleg van de spoorlijn en de A6. Ook waren de reguliere inkomsten van de gemeente niet voldoende om de openbare ruimte en voorzieningen – gerealiseerd onder Rijksverantwoordelijkheid – te kunnen beheren. Tot slot bleek ook het inkomen van de gemiddelde Lelystedeling lager dan verwacht en stonden er een paar jaar sociale huurwoningen leeg. Gevolg: een grote instroom van sociaal zwakkere mensen van buiten de stad, die - in tegenstelling tot hun eigen woonplaats - in Lelystad snel een huis konden krijgen.

In eerste instantie schiet het Rijk te hulp door een artikel 12 bijdrage beschikbaar te stellen. Later worden aan de Lelystadtafel afspraken gemaakt tussen rijk, provincie en gemeente: een ICL-bijdrage om deels de hoge kosten van infrastructuur af te dekken en versterking van het economisch profiel van de provinciehoofdstad door het vestigen van rijksdiensten en het om niet beschikbaar stellen van grond aan de kust door de provincie.

Met deze steun is financieel het beheer en onderhoud van de bovenmatige infrastructuur goed geregeld. Door deze ondersteuning kon de gemeente haar eigen middelen inzetten voor de verdere ontwikkeling van de stad. Zo is de gemeente bijvoorbeeld de ontwikkeling van de kust in het Bataviakwartier gestart door de verwerving van de grond aan de kust. Het fashion outlet Bataviastad en de Bataviyahaven zijn daarvan het resultaat.

Met de overheid-gerelateerde voorzieningen is het minder goed gegaan. Van Belastingdienst tot Rechtbank en van Kamer van Koophandel tot ziekenhuis: ze zijn allemaal gekomen – het nieuwe gebied heeft immers ook deze dienstverlening nodig – maar zijn ook vaak na een aantal jaren weer vertrokken. Digitalisering en verdere concentratie van voorzieningen zijn daarvoor vaak de redenen, maar ook speelt een sterkere gehechtheid aan het oude land een

rol bij de afwegingen. En daarmee zijn veel (semi) overheidsdiensten weer uit Lelystad – hoofdstad van de provincie Flevoland – vertrokken.

De gemeente Lelystad heeft zelf ingezet op het toevoegen van nieuwe aantrekkelijke wijken en het versterken van de oudere wijken. Door de ontwikkeling van grote gebieden met koopwoningen en door het verkopen van sociale huurwoningen wordt de verhouding tussen koopwoningen en sociale huurwoningen meer in lijn gebracht met het landelijk gemiddelde. De sociale onbalans wijzigt hierdoor echter nauwelijks en de verschillende sociaaleconomische groepen lijken nu eerder op grotere afstand van elkaar te staan dan voorheen.

Het gemiddeld inkomen in Lelystad is erg laag, terwijl een heel groot deel van de mensen die actief kunnen zijn op de arbeidsmarkt juist aan de kant staat. Een deel van de talenten van onze jongeren blijft onbenut en tegelijk lijkt criminaliteit een route te zijn die aantrekkelijk is. Lelystad is hierin niet uniek, maar de

aard en de omvang van de problematiek is zodanig dat een brede aanpak met hulp van andere overheden en de gehele samenleving noodzakelijk is. Dat is wat Lelystad Next Level wil doen.

Het gevaar is dat niet iedereen meer kan meekomen en dat de samenleving uiteen dreigt te vallen. Terecht wordt de vraag gesteld of er nog wel genoeg verbinding is tussen de verschillende groepen in de samenleving en of die verbinding er nog wel is tussen de samenleving en de politiek.

Het antwoord is dat we veel meer moeten kijken naar wat mensen kunnen en wat voor hen belangrijk is. En vertrouwen geven waar mensen verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen. Doe je dat goed en met elkaar, niet zo nu en dan, maar structureel, dan ontstaat er een situatie dat de overheid weer het vertrouwen krijgt en in staat zal zijn om richting te geven aan complexere opgaven.

De opgave voor Lelystad Next Level is de kansen die er ruimtelijk, ecologisch en economisch zijn te pakken

en daarmee de stad sterker te maken. Dat zal alleen echt succesvol zijn als we tegelijkertijd er ook in slagen om met elkaar de verbindingen sterker te maken, de sociale onevenwichtigheid weten aan te pakken, veel meer mensen aan het werk te hebben, het gemiddeld inkomen te laten stijgen tot het landelijk gemiddelde en wanneer vooral jongeren al hun talenten kunnen ontwikkelen en trots zijn te zijn opgegroeid in Lelystad.

HOE NU VERDER?

Na het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst Lelystad Next Level door de gemeente Lelystad, de provincie Flevoland en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in juni 2018 hebben de vijf deeltafels zich gebogen over de diverse thema's. Ze hebben analyses gemaakt en opgaves en ambities geformuleerd. Deze rapporten zijn als bijlage beschikbaar bij deze Strategische Agenda. De Strategische Agenda vertegenwoordigt deze rapporten op hoofdlijnen en integreert de analyses en opgaven met elkaar. Het is de strategie waarmee Lelystad zich ontwikkelt tot een aantrekkelijke en duurzame stad, die financieel gezond en zelfstandig is. Een stad waarin alle inwoners meedoen, het onderwijs goed is en waarin je prettig woont. Een zelfbewuste, economisch dynamische stad. Met een succesvolle verdere ontwikkeling van de stad wordt het mogelijk om de ICL-bijdrage af te bouwen.

Een Strategische Agenda met perspectief voor de inwoners van Lelystad en een propositie voor de regio is de start van een Next Level programma voor de komende 20 jaar. Dit programma vraagt een lange termijn uitvoeringsstrategie en lange termijn betrokkenheid van vele stakeholders. Verbindende afspraken voor een langere periode zijn nodig tussen vele partijen op die gezamenlijke acties, om invulling te kunnen geven aan de ontwikkeling van Lelystad als een sociaal sterke en duurzame samenleving. Afspraken kunnen worden bijgesteld op basis van evaluaties en succesvolle en minder succesvolle ervaringen, maar de doelstellingen blijven hetzelfde. Het vasthouden van die verbindingen tussen partijen vraagt om het vasthouden van energie in het proces, open gesprekken over verschillende en vermeende confronterende belangen en het lef om te experimenteren.

Met het vormen van een brede coalitie van partners die elkaar voor langere tijd vasthouden dienen de partners gezamenlijk hun eigen en daardoor elkaars belangen en is de kans op langdurige betrokkenheid bij het programma groter.

De korte termijn uitvoering loopt via een Uitvoeringsprogramma met concrete interventies. Dit Uitvoeringsprogramma is van alle partners die meedoen en wordt ook door hun gezamenlijk opgesteld. Het is daarbij voldoende wanneer partners zich committeren op die doelen en interventies die voor de organisaties van belang zijn. Het gezamenlijk commitment vult het uitvoeringsprogramma.

Met drie programmalijnen structureren we de inhoud en met een Uitvoeringsprogramma werken we aan de ambities van de Strategische Agenda. De programmalijnen zijn nodig om de integraliteit van de ambities te realiseren en de verschillende werelden waar de veelvoud van partners zich in bevinden goed aan elkaar te koppelen.

Elk Uitvoeringsprogramma duurt vier jaar en bestaat uit enkele Uitvoeringsagenda's. De drie programmalijnen stellen allemaal zo'n agenda op. Daarin staat hoe bijgedragen wordt aan het realiseren van de ambities en doelen van Lelystad Next Level. Dit bevat onder andere de te nemen acties, de versterking van het netwerk en nog nader te onderzoeken vraagstukken. Het eerste Uitvoeringsprogramma loopt van 2020 tot 2023. Een Uitvoeringsprogramma is niet in beton gegoten. Het is een flexibel document, waarin staat waar partners zich aan commiteren en hoe extra ruimte gemaakt wordt om nieuwe kansen te pakken of je later gedurende het proces bij aan te sluiten. De drie programmalijnen waarmee gestart wordt zijn Uitnodigende Stad, Veerkrachtige Samenleving en

Ondernemende Stad genoemd.

- In de Uitnodigende Stad wordt aan de hoofdstad van de nieuwe natuur en het wonen in Lelystad gewerkt.
- In de Veerkrachtige Samenleving worden de acties over het versterken van de Lelystedelingen, het aanpakken van sociale problemen, en de buurtvernieuwing gebundeld.
- In de Ondernemende Stad wordt de samenwerking van overheid, onderwijs en ondernemers versterkt, wordt de economische potentie van de stad gerealiseerd en worden arbeidsmarkt en onderwijs nog beter met elkaar verbonden.

Het onderwijs in Lelystad vraagt en krijgt aandacht op het niveau van alle drie de programmalijnen.

Wat betreft de governance van de programma's gelden de volgende uitgangspunten:

1. De inhoudelijke opgaven zijn leidend voor de inrichting van het programma.
  - a. Partners verbinden zich aan de opgaven en willen deze aanpakken.
  - b. Iedereen is welkom bij te dragen: burger en organisatie, stedelijk en regionaal.
  - c. Partners beseffen dat de opgaven van de stad divers zijn en dat met de tijd nieuwe opgaven zullen ontstaan.
  - d. Evaluaties en effectmeting van succesvolle en minder succesvolle ervaringen zijn belangrijk om het programma bij te sturen.

e. Experimenteren is een cruciaal element van het komen tot succesvolle interventies.

2. Stedelijke partners en overheden geven samen sturing aan het gehele programma. Het programma zoekt verbinding en eigenaarschap bij de stedelijke partners. Het gaat om gezamenlijke inzet.
  - a. De overheden zijn primair faciliterend voor het programma.
  - b. "Wat ieder kan bijdragen" is belangrijker dan "wie erover gaat".
  - c. Partners moeten het lef hebben om open met elkaar te bespreken wat er nodig is en wie wat kan bijdragen.

3. Een klein programmabureau van en voor de partners stimuleert en faciliteert verbinding tussen partners, moedigt hen aan de opgaven te realiseren, en monitort de voortgang.

Per programmalijn zijn verschillen in de governance en uitvoering aangezien de type opgaven en interventies per programmalijn ook verschillen. Daar waar kansen liggen op de korte termijn om Next Level opgaven op te pakken worden die ook opgepakt. In een netwerkorganisatie als Lelystad Next Level draagt elke partij en/of partner bij, committeert elke partij zich aan het leveren van inspanning en heeft elke partij een verantwoordelijkheid, met als doel om de gezamenlijke ambities te realiseren. Wat draag jij bij aan de toekomst van Lelystad?